

Poštšina plačana pri pošti 1102 Ljubljana

Sončnik

št. 3

Sonček – Zveza društev za cerebralno paralizo Slovenije
september 2026

Svetovni dan cerebralne paralize 2026
50 let Sončkove zgodbe na Gorenjskem
Ena šola za vse – kaj pravijo odločevalci?
Intervju s Tatjano Štular
Intervju s psihologinjo

Svetovni dan cerebralne paralize

6. OKT

Odklenimo vključevanje. Skupaj.

6. oktobra bomo ponovno odpirali
vrata bolj vključujoči družbi.

Pripravljamo aktivnosti po
vsej Sloveniji.
Spremljajte Zvezo Sonček.

**Kmalu razkrijemo, kaj bo
ta ključ odklenil.**

Skenirajte QR-kodo in spremljajte
dogajanje.

www.soncek.org

www.worldcpday.org

Lidija Kovačec

Šola, prihajam!

Lidija Kovačec

Vključiti otroka s posebnimi potrebami v vrtec in obvezno osnovno šolo v lokalnem okolju je bilo za nas nekaj povsem samoumevnega. A priznam, da je bil to velik izziv. Takrat so se pri hčerki že očitno nakazovali primanjkljaji na določenih področjih – pri učenju, gibanju in fini motoriki. Kljub temu smo z veliko vztrajnosti ter ob pomoči strokovnjakov te izzive postopoma in uspešno premagovali.

Otroci so zelo hitro opazili, da gibalno ovirana sošolka potrebuje pomoč, zato so ji bili vedno pripravljeni pomagati. Pri tem so izkazovali izredno empatijo.

Prisotnost v lokalnem okolju nam je omogočala, da se ni vedno prilagajal le otrok, temveč se je postopoma prilagajalo tudi okolje. Vključevali smo se v šolske prireditve, izlete, ekskurzije in lokalne dogodke ter s tem bili opaženi. To nam je bilo bistveno za hčerkin sprejetost in občutek pripadnosti. Čeprav živimo v kraju, kjer je deluje javni socialnovarstveni zavod, šola in vrtec takrat še nista imela izkušenj z vključevanjem otroka s tako težko gibalno oviranostjo med vrstnike v rednem vzgojno-izobraževalnem okolju.

Začetki niso bili preprosti. Opazili smo poglede in pomisleke drugih staršev, ki so imeli morda svoje predstave, kako naj bi potekalo šolanje otrok s posebnimi potrebami. Tudi za nas kot starše ni bilo vedno lahko. Včasih je bilo težko hčerko pripeljati v vrtec ali šolo in na hodniku gledati otroke, ki so brezskrbno tekali in se družili, medtem ko je bila hčerka pri gibanju odvisna od pomoči drugih.

Izkazalo se je, da je njena finomotorika tako okrnjena, da prostoročno pisanje ne bo mogoče. To je bil eden večjih izzivov. Kljub temu se je naučila vseh črk, števil in branja besedila – le na drugačen način. Takrat so nam na pomoč prišli strokovnjaki iz URI Soča, ki so nam svetovali in pomagali pri uvedbi računalniškega zapisovanja oziroma tipkanja. Prav zato je bilo sodelovanje med starši, šolo in

strokovnjaki izjemno pomembno. Ob tem je bilo ključno tudi vsakodnevno delo doma, ki je zahtevalo veliko truda tako od otroka kot od staršev.

Sprejetost med sošolci je bila nekaj posebnega. Skozi leta se je med njimi ustvarila posebna vez, ki je temeljila na medsebojnem spoštovanju, razumevanju in pripravljenosti pomagati – in ta vez traja še danes.

Učili so se drug od drugega. Spontano so si pomagali, sodelovali in sprejemali različnost. Hkrati pa je tudi najin otrok s svojo prisotnostjo črpal znanje od svojih vrstnikov. Prav v takšnih odnosih se je gradila prava inkluzija – tista, ki ni ostajala zapisana le na papirju, ampak je živela vsak dan.

Srednješolsko okolje je bilo popolnoma novo poglavje, saj smo spet vstopili v okolje, v katerem je bila naša prisotnost nekaj nevsakdanjega. Tokrat bi morala šola zagotoviti vse potrebne prilagoditve, vendar realnost žal ni bila takšna. Šolski prostori niso bili v celoti dostopni, saj ni bilo dvigala in je bilo treba premagovati stopnice. Kljub gibalni oviranosti in oviram v okolju pa je hčerka lahko sodelovala pri pouku in enakovredno izkazovala svoje znanje.

Na fakulteti, ki jo obiskuje še danes, se je kot najboljša prilagoditev izkazalo dvigalo. Študent na tej stopnji izobraževanja ni več v sistemu srednješolskega usmerjanja in nima dodatne strokovne pomoči, lahko pa pridobi poseben status in z njim uveljavlja prilagoditve pri študiju.

Posebej zanimivo se mi zdi, da se je več njenih sošolcev, s katerimi so se spletle tesnejše vezi, odločilo za študij specialne pedagogike in fizioterapije, morda tudi zaradi skupnih izkušenj in boljšega razumevanja ljudi z različnimi oviranostmi.

Naša izkušnja je pokazala, da vključevanje otroka s posebnimi potrebami ni vedno lahka pot, vendar je vredna vsega truda.

Sončnik

03 UVODNIK

05 UTRINKI

07 AKTUALNO

Petdeset let Sončkove zgodbe na Gorenjskem

Ena šola za vse: kaj pravijo odločevalci?

11 TO SMO MI

Za nastopom se skriva veliko več, kot vidimo na odru

12 INTERVJU

»Različnost nas bogati, odnos pa je največji učitelj«

»Potrebujemo šolo, ki zna videti vsakega otroka«

16 DRUŠTVA

Ples brez meja

Da poletje ne bo le poležavanje ... tudi tenis!

Nepozaben teden v Laškem

Dnevnik s Sončkove obnovitvene rehabilitacije v Laškem

PRILOGA: LAHKO BRANJE

18 KORAK K SONČKU

Korak k Sončku v Vrtcu Kidričeve

Drugačnost ni ovira, je priložnost za učenje in rast

Ptujski sončki skupaj z otroki iz Vrtca Majšperk na potepu

20 ŠPORT

Camino 2026 – ko skupaj premikamo meje mogočega

Vadbe boccie – ZA VSE!

Zlata medalja na mednarodnem turnirju Boccia Tatra Cup 2026

»Bistvo je, da vsak najde šport, v katerem uživa.«

25 KULTURA

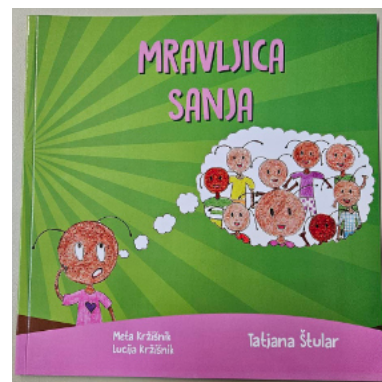
»Vsak človek je oseba s posebnimi potrebami.«

Glasovi za vključujočo šolo

28 DOSTOPNI IZLETI

29 RAZVEDRILO

20 OGLASNA DESKA

Predloge, pohvale, kritike ali le pozdrave pošljite na: pr@soncek.org oziroma Revija Sončnik, Kamniška 25, 1000 Ljubljana.

Evropska nagrada #BeActive za inkluzijske pohode inPlaninec

Projekt inPlaninec – inkluzijski pohodi Planinske zveze Slovenije, pri katerem že vrsto let sodelujejo tudi številni člani in uporabniki Zveze Sonček, je dosegel izjemen evropski uspeh.

Na natečaju #BeActive EU Sport Awards 2025 je med 129 prijavljenimi zasedel prvo mesto v kategoriji vključenosti (Inclusion) in tako postal eden najbolj prepoznavnih evropskih primerov povezovanja ljudi skozi šport, gibanje in prostovoljstvo.

Nagrado, ki jo podeljuje Evropska komisija, sta na slovesni podelitvi v Bruslju prevzela vodja Odbora inPlaninec **Jurček Nowakk** in njegova namestnica **Marjeta Čič**. Med 279 prijavljenimi projekti iz vse Evrope, ki s pomočjo športa povezujejo ljudi in rušijo ovire v vseh kategorijah, je projekt inPlaninec prepričal s svojim poslanstvom ustvarjanja prostora, kjer imajo vsi možnost sodelovati, ne glede na svoje sposobnosti ali ovire.

#BEACTIVE
EU SPORT AWARDS

Pevski zbor Men' se poje navdušil v Šiški

V Centru Sonček Šiška je v torek, 2. junija 2026, potekal koncert Sončkovega pevskega zbora Men' se poje, ki je z bogatim in raznolikim glasbenim programom navdušil številne obiskovalce.

V več kot enournem nastopu s krajšo pavzo so pevke in pevci pod vodstvom zborovodje **Francija Kavčiča** predstavili izbor ljudskih pesmi ter priljubljenih slovenskih in tujih uspešnic.

Koncert je znova pokazal, kako pomembno vlogo ima glasba pri povezovanju, spodbujanju ustvarjalnosti in krepitvi samozavesti nastopajočih. Občinstvo je lahko prisluhnilo raznolikemu programu, ki je združeval različne glasbene zvrsti in generacije ter ustvaril prijetno in sproščeno vzdušje.

Sonček zasijal na Žurnalovem Festivalu za ljubitelje živali

V nedeljo, 31. maja 2026, smo se z veseljem udeležili Žurnalovega Festivala za ljubitelje živali, ki je v Novi Gorici potekal v okviru Dežele prijateljev.

Dogodek je ponovno združil številne ljubitelje živali, družine in organizacije, ki s svojim delom širijo vrednote spoštovanja, odgovornosti do vseh živih bitij.

Naša stojnica je bila ves dan številčno obiskana. Obiskovalcem smo predstavili delovanje Zveze Sonček, naše programe ter unikatne izdelke, ki nastajajo v varstveno-delovnih centrih po Sloveniji. Posebno veseli smo bili pogovorov z obiskovalci, ki so želeli izvedeti več o našem poslanstvu in delu.

Sončnik, št. 3 – september 2026

Izdajatelj
Sonček – Zveza društev za cerebralno paralizo Slovenije, socialno podjetje.
Rožanska 2, 1000 Ljubljana,
davčna št.: 13876970,
tel.: 01/534 06 67 ali 23 11 058
e-pošta: zveza@soncek.org
www.soncek.org

Poštnina plačana pri pošti
1102 Ljubljana.

Uredniški odbor
Maja Bobnar, Natalie Finkšt, Irena Grm, Agnes Kojc, Maja Karič, Staša Pust, Jana Smiljanič

Izvršna urednica
Staša Pust
(stasa.pust@soncek.org / 030 362 460)

Oblikovna zasnova in prelom
Maja Sila

Jezikovni pregled
Mateja Pogačar

Tisk
CTP, Pomožne grafične storitve, d.o.o.

Sika na naslovnici
Sonček-Društvo za cerebralno paralizo Dolenjske in Bele krajine in Mira Jakin (Foto: Samir Elezović)

Naklada
9.000 izvodov

Naslednja številka izide decembra 2026.

Obveščamo vas, da nas lahko kadarkoli obvestite, da začasno ali trajno prenehamo uporabljati vaše osebne podatke (ime, priimek, naslov) za pošiljanje revije Sončnik (info@soncek.org / 01 534 06 67).

Sončki z delovno akcijo prispevali k ohranjanju narave

Uporabniki Centra Sonček Novo mesto so se pridružili delovni akciji v Zeliščarskem centru JV Slovenije, kjer so skupaj z mentorji na Bučki pomagali pri urejanju gozdnih poti in gozdnih učilnic.

S svojim delom so prispevali k lepšemu in bolj urejenemu okolju, hkrati pa z odgovornim ravnanjem poskrbeli tudi za ohranjanje življenjskega prostora številnih gozdnih prebivalcev. Delovna akcija je bila še en lep primer sodelovanja, medsebojne pomoči in aktivnega vključevanja v lokalno skupnost. **Iskrena hvala Občini Škocjan, Zeliščarskemu centru JV Slovenije, mentoricam in vsem Sončkom, ki so s svojo predanostjo znova dokazali, da lahko skupaj ustvarjamo lepše okolje in bolj vključujočo družbo!**

Prihaja nova evropska parkirna kartica

Evropska unija uvaja novo evropsko parkirno kartico za invalide ter prenovljeno evropsko kartico ugodnosti za invalide, ki bosta veljali v vseh državah članicah.

Kartici bosta na voljo v fizični in digitalni obliki ter opremljeni s QR-kodo, ki bo omogočala hitrejše preverjanje veljavnosti in zmanjšala možnosti zlorab.

Do 5. junija 2028 bodo morali vsi upravičenci zamenjati obstoječo parkirno kartico za novo evropsko kartico. Menjava bo potekala na upravnih enotah, zato priporočamo, da spremljate obvestila pristojnih institucij o načinu in rokih zamenjave.

Študijski obiski za razvoj vključujočega in trajnostnega turizma

V okviru projekta IstraECOinclusive partnerji iz Slovenije in Hrvaške razvijamo nove pristope k trajnostnemu in vključujočemu turizmu. Osrednja značilnost projekta je pot Parenzana, ki povezuje dve učni lokaciji za zeleni prehod – Center Sonček Elerji v Sloveniji in Znanstveno-izobraževalni center Kontija v Vrsarju na Hrvaškem.

Za pripravo novih vsebin smo partnerji sodelovali na dveh študijskih obiskih, namenjenih spoznavanju primerov dobrih praks in zbiranju idej za razvoj dostopnejših turističnih storitev za osebe z različnimi oblikami oviranosti.

V Centru Sonček Elerji bo v okviru projekta nastala učna pot z zelišči, ki bo obiskovalcem približala pomen biotske raznovrstnosti, trajnostnega ravnanja in dostopnega doživljanja narave.

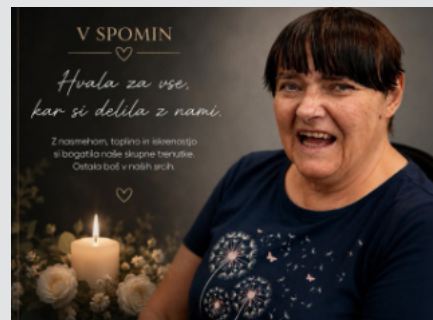
Projekt IstraECOinclusive povezuje partnerje iz Slovenije in Hrvaške: Zvezo Sonček, Center za inkluzijo in podporo v skupnosti Buje, Občino Izola, Grad Buje ter Istarsko razvojno turistično agencijo (IRTA).

In memoriam: Vlasta Marhold (1964–2026)

Z neizmerno žalostjo sporočamo, da se je za vedno poslovila naša Vlasta Marhold, nazadnje stanujoča Pragersko (Zveza Sonček).

Ne bomo pozabili njene iskristosti, dobrote, prijaznosti in njenih dobrih želja za vse, ki smo jo obkrožali. Zazevala je velika praznina. Hvaležni smo za vse trenutke, ki smo jih delili z njo. Ohranili jih bomo v lepem in trajnem spominu.

Njenim bližnjim izrekamo iskreno sožalje!

Petdeset let Sončkove zgodbe na Gorenjskem

Kot je že navada, društvo Sonček, ki praznuje okroglo obletnico, ob sodelovanju Zveze Sonček organizira vseslovensko srečanje članov, prostovoljcev, strokovnih sodelavcev, zaposlenih in prijateljev Sončkovih društev.

Po lanskem nepozabnem srečanju društev Zveze Sonček v Krškem je letošnje Sončkovo rajanje potekalo v Kranju – mestu, kjer se je pred petdesetimi leti začela zgodba prvega društva za cerebralno paralizo v Sloveniji.

Letošnje jubilejno srečanje je potekalo na sončno soboto, 30. maja 2026, v vojašnici Petra Petriča. Srečanja se je udeležilo približno 600 obiskovalcev iz vse Slovenije. Slavnostni del dogodka je bil priložnost za pogled na bogato prehojeno pot in za zahvalo vsem, ki so v teh desetletjih soustvarjali Sončkovo zgodbo. Zbrane so pozdravili dolgoletni član, bivši predsednik Gorenjskega društva Sonček in bivši predsednik Zveze Sonček gospod **Lojze Tomaževič**, nato pa še predsednik Državnega zbora RS mag. **Zoran Stevanovič**, državni svetnik **Ivan Meglič**, varuhinja človekovih pravic dr. **Simona Drenik**

Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujemo vsem prostovoljcem, ki so s svojim požrtvovalnim delom poskrbeli, da so obiskovalci lahko brezskrbno uživali v druženju. Velika zahvala gre tudi vodstvu vojašnice Petra Petriča, ki nam je odstopilo prostor, ter vsem donatorjem, ki so podprli srečanje s takimi in drugačnimi donacijami.

Bavdek, podžupanja občine Kranj gospa **Manja Zorko**, ter predsednik Zveze Sonček gospod **Iztok Suhadolnik**. Po uradnem delu je bilo na vrsti praznovanje. Obiskovalci so se ob dobri hrani in pijači preizkusili v srečelovu, uživali ob poslikavanju obrazov in humorističnem nastopu komika **Peške**, za glasbo pa so poskrbeli **klapa Kamelije** in **ansambel Gašperji**.

Poseben pečat dogodku so dali **dolenjski sončki** iz Centra Sonček Novo mesto, ki so se pridružili Gašperjem

na odru ter s plesom, petjem in nalezljivo energijo navdušili občinstvo ter s tem poskrbeli za nepozaben zaključek praznovanja.

Jubilej ni bil le poklon bogati zgodovini Gorenjskega društva za cerebralno paralizo Sonček, temveč tudi praznik prijateljstva in skupnosti.

Sončkova družčina se bo prihodnje leto zbrala v Slovenj Gradcu, kjer tamkajšnje društvo praznuje 40. obletnico delovanja.

Vseslovensko sončno rajanje v Kranju

Iz Kopra smo se s kombijem odpeljali na Sončkovo srečanje v Kranj. Gorenjsko društvo za cerebralno paralizo Sonček ob svoji častitljivi 50. obletnici. Srečanje je potekalo v Vojašnici Petra Petriča Kranj v velikem belem šotoru z odrom.

Na srečanje so prišli tudi predsednik DZ **Zoran Stevanovič**, **Simona Drenik Bavdek**, Varuhinja človekovih pravic, državni svetnik **Ivan Meglič**, **Manja Zorko**, podžupanja Občine Kranj in **Iztok Suhadolnik**, predsednik Zveze Sonček, ki so imeli govore.

Sledil je pester kulturni program. Nastopili so ženska klapa **Kamelije**, stand-up komik **Peška** in ansambel **Gašperji**, za dobro voljo pa je poskrbel srečelov.

Jana Smiljanič, uporabnica Center Sonček Koper

Sončkovih 50 let

Ob 50-letnici delovanja je Gorenjsko društvo za cerebralno paralizo Sonček izdalo jubilejno publikacijo, v kateri predstavljajo bogato zgodovino društva od njegovih začetkov do danes. V njej so zbrali zgodbe, utrinke, dejavnosti in umetniška dela članov, ki pričajo o predanosti, povezanosti in skupnosti, ki jo gradijo že pet desetletij.

Danes društvo združuje več kot **600 članov z Gorenjskega** in izvaja številne programe, med drugim prilagojeno šolo alpskega smučanja, hipoterapije, poletne kolonije, tabore, osebno asistenco in izobraževanja za starše.

Zbornik, v katerem najdete zanimivo branje o dogajanju pred 50 leti in danes, vizionarstvu, vztrajnosti in srčnosti, opremljeno z zanimivimi slikami iz domačih arhivov, z veseljem posredujemo vsem zainteresiranim. Dosledljivi smo na: **info@soncek-gdcp.si**.

Njegov urednik **Rado Pintar** je v uvodu zapisal: »To, kar je pred vami, ni zbirka prispevkov o cerebralni paralizi. To so izpovedi o predanosti in vzajemni ljubezni, ki se preplete med njimi in nami. O brezmejni ljubezni, ki je edino, kar šteje.«

Ena šola za vse: kaj pravijo odločevalci?

Ena šola za vse je načelo, ki ga v Zvezi Sonček zagovarjamo že več kot tri desetletja. Toda, kako ga razumejo institucije, ki soustvarjajo slovenski vzgojno-izobraževalni sistem in skrbijo za varstvo človekovih pravic?

Vprašani smo poslali ključnim sogovornikom – od ministrstva in Zavoda RS za šolstvo do Varuha človekovih pravic in Zagovornika načela enakosti. Njihove odgovore objavljamo v nadaljevanju.

Ali menite, da je Slovenija pripravljena na uresničitev načela ena šola za vse? Kaj je danes največja ovira in kaj bi moral biti prvi nadaljnji korak?

Zavod za šolstvo RS

Načelo ena šola za vse ni stanje, ki bi ga enkrat dosegli, temveč proces nenehnega razvoja vključujoče kulture, politik in pedagoških praks. Največji izziv ni vprašanje, ali vključevati, temveč kako vsem učencem zagotoviti razmere za optimalen razvoj in sodelovanje. Ključno je sistematično prepoznavanje in odstranjevanje ovir za učenje in sodelovanje ter zagotavljanje podpore šolam pri načrtovanju inkluzivne poučevalne prakse. Prava pot k bolj vključujoči šoli je nadaljnji razvoj vključujočih praks, ki učiteljem omogočajo učinkovito odzivanje na raznolike potrebe učencev, ob ustrezni strokovni podpori, sodelovanju in stalnem profesionalnem razvoju.

Miha Lobnik,
Zagovornik načela enakosti

Slovenija je na področju vključujočega izobraževanja naredila pomembne korake, vendar načelo ena šola za vse še ni v celoti uresničeno. Pri Zagovorniku načela enakosti vidimo največjo oviro v tem, da pravice otrok z invalidnostmi niso vedno dovolj jasno zakonsko opredeljene ali pa dosledno zagotovljene v praksi. Tako je dostop do posameznih šolskih dejavnosti še vedno lahko odvisen od organizacijskih in finančnih možnosti posamezne šole. Šole bi morale zagotavljati razumne prilagoditve vseh šolskih vsebin in storitev. Glede tega je še precej nejasnosti. Razumne prilagoditve pomenijo ukrep ali nabor ukrepov, s katerimi se posameznemu učencu s posebnimi potrebami omogoči sodelovanje v izobraževalnem procesu na izenačeni osnovi, torej kot vsem, ki invalidnosti nimajo. Prilagoditve niso potrebne le pri pouku, temveč tudi pri ekskurzijah, taborih, kulturnih in športnih dnevih ter drugih dejavnostih. Če otrok zaradi invalidnosti brez utemeljenega razloga nima enake možnosti sodelovanja, gre lahko za diskriminacijo.

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in mladino RS

V zadnjih letih smo naredili pomembne korake na področju dostopnosti in vključevanja. Širimo mrežo osnovnih šol s prilagojenim programom z nižjim izobrazbenim standardom v lokalnem okolju, s čimer omogočamo, da se več otrok lahko izobražuje bližje domu. Z novelo Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (ZUOPP-1B) dodatno krepimo kontinuum pomoči ter večjo pozornost namenjamo zgodnji obravnavi in razvoju podpore otrokom z različnimi potrebami.

Največji izziv ostajata zagotavljanje zadostnega števila ustrezno usposobljenih strokovnih delavcev in krepitev podpore šolam pri izvajanju vključujočega izobraževanja. Zato bo tudi v prihodnje pomembno vlagati v razvoj kadrov, medsebojno sodelovanje različnih strok ter kakovostno podporo otrokom, njihovim družinam in šolam.

Varuh človekovih pravic

Slovenija je z novelo Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (ZUOPP-1B) naredila pomemben korak k zgodnejšemu odzivanju na potrebe otrok. Nova ureditev šolam nalaga, da otroku ob zaznanih učnih težavah ali drugih okoliščinah zagotovijo podporo, pomoč in potrebne prilagoditve že pred izdajo odločbe o usmerjanju. Kljub temu Varuhova praksa kaže, da je kakovost podpore še vedno pogosto odvisna od posamezne šole, njene vodstva ali učiteljev. Otroci zato pri uresničevanju iste pravice niso vedno deležni primerljive podpore.

Pomembno bo spremljati izvajanje novele v praksi, saj nekatera vprašanja, denimo zagotavljanje prilagoditev pri nacionalnem preverjanju znanja in tekmovanjih, ostajajo odprta. Vključujoče izobraževanje lahko zaživi le ob ustreznih kadrovske, organizacijskih in finančnih pogojih, stalnem izobraževanju strokovnih delavcev ter jasnih in enotnih standardih podpore. Varuh že dalj časa opozarja tudi na pomanjkanje specialnih in rehabilitacijskih pedagogov, psihologov, logopedov in drugih strokovnjakov.

Če bi lahko spremenili le eno stvar v slovenskem šolskem sistemu, da bi ta postal bolj vključujoč za vse otroke – kaj bi to bilo?

Če bi lahko izbrali le eno področje, bi to bila sistematična krepitev strokovnih kompetenc strokovnih delavcev za izvajanje vključujočega pouka. Zagotovo je za učitelja največji in vsakodnevni izziv odzivanje na vse večje raznolikosti med učenci, pri čemer je ključno njegovo razumevanje inkluzivne paradigme. Varno in spodbudno učno okolje s svojimi elementi pa mu postavlja osnovni okvir, v katerem lahko uspešno izvaja in spremlja učinkovitost potrebnih oblik pomoči. Pri tem učitelji potrebujejo čas za skupno načrtovanje, sodelovanje z drugimi strokovnimi delavci, dostop do kakovostnih strokovnih usmeritev in stalni profesionalni razvoj.

Najpomembnejša sprememba bi bila, da bi pravica do razumnih prilagoditev postala dejansko in dosledno uresničena pravica vsakega otroka, ki jih potrebuje. To pomeni, da bi morale biti potrebe po prilagoditvah predvidene že v postopkih usmerjanja, šole pa bi morale imeti jasno določene obveznosti, zadostna finančna sredstva in strokovno podporo za njihovo izvajanje. Vključujoče izobraževanje ni vprašanje iznajdljivosti ali dobre volje posameznih šol, temveč je to edina pot do uresničevanja človekove pravice do enake obravnave in enakih možnosti.

To bi bila nadaljnja krepitev strokovne podpore v vzgoji in izobraževanju otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami. Uspešnost vključujočega izobraževanja je namreč odvisna predvsem od ljudi, od usposobljenih strokovnih delavcev ter vseh drugih strokovnjakov, ki skupaj ustvarjajo spodbudno in varno učno okolje.

Na ministrstvu zato sistemsko razvijamo različne oblike podpore. Z novelo bodo uvedene pomembne spremembe, med drugim sistemska ureditev učne pomoči v okviru razširjenega programa osnovne šole, razširjena mreža izvajalcev prilagojenih programov ter okrepljeno sodelovanje med rednimi osnovnimi šolami, osnovnimi šolami s prilagojenimi programi, zavodi in strokovnimi centri.

Naš cilj je razvijati sistem, ki bo dovolj prožen, da se bo lahko prilagajal posameznemu otroku. Vključujoče izobraževanje namreč ne pomeni enake rešitve za vse, temveč zagotavljanje tovrstne podpore in izobraževalnega okolja, v katerem vsak otrok lahko doseže svoj največji možni razvoj.

Čeprav je Slovenija na normativni ravni v zadnjih letih naredila korak naprej v smeri vključujočega izobraževanja, zakonodajna ureditev še vedno ni povsem ustrezna. Varuh opozarja, da veljavna zakonodaja med drugim še vedno ne omogoča izvajanja in preverjanja različnih ravni znanja znotraj redne osnovne šole, kar omejuje možnost dejanskega prilagajanja izobraževalnega procesa različnim potrebam otrok.

Vključujoče izobraževanje ne koristi le otrokom s posebnimi potrebami in s specifičnimi učnimi težavami. Prispeva k bolj vključujočemu šolskemu okolju, v katerem se pravočasno prepozna raznolikost otrok in se vsakemu omogoči razvoj njegovih potencialov ter vzgaja za medsebojno razumevanje in spoštovanje različnosti. Merilo kakovosti šolskega sistema bi zato moralo biti tudi, koliko se sistem zna prilagoditi potrebam vsakega posameznega otroka. V tem smislu bi bilo nujno okrepiti tudi izobraževanje in usposabljanje študentov pedagoških fakultet v okviru študijskega procesa glede razumevanja otrokovih pravic in pravic otrok s posebnimi potrebami.

Za nastopom se skriva veliko več, kot vidimo na odru

Veliko vaj, vztrajnosti, premagovanja treme in predvsem poguma, človek potrebuje, da stopi pred občinstvo. Prav zato smo uporabnike Društva Sonček Dolenjske in Bele krajine povprašali, kako sami doživljajo nastopanje, kaj jim pomeni oder in kako se spopadajo s tremo. Z njimi se je pogovarjala Maruša, zaposlena v društvu.

Kako si se počutil, ko si prvič stopil na oder?

Marko Povše: V redu, nič nisem imel treme.

Kako te sprejmejo otroci v vrtcih in šolah?

Goran Mikolj: Sprejmejo me pozitivno. Vsi so veseli in nasmejani.

Kaj ti pomeni nastopati pred otroki?

Žan Bradač: Pred otroki rad nastopam, saj so zelo prijazni in me tudi veliko sprašujejo.

Kaj si se ob predstavi in vsej pripravi nanjo naučil?

Goran Mikolj: Naučil sem se, da moram obvezno poslušati napotke, ki mi jih dajo pred predstavo, da ne delam vsega po svoje.

Kaj ti pomeni biti del gledališke ekipe?

Marko Povše: Izredno lepo mi je, da sem del ekipe. Rad imam tudi druženje po predstavi.

Se spomniš kakšnega zanimivega ali smešnega vprašanja, ki so ti ga postavili?

Goran Mikolj: Zaradi mojega primorskega naglasa so me začeli spraševati, od kod sem in kako sem tam živel ter zakaj sem zdaj v Novem mestu.

Če želite, da obiščemo vašo šolo ali vrtec, nam pišite:

korak@soncek.org / novo.mesto@soncek.org (Lea Tihle, 064-282 321)

Kaj bi sporočil otrokom, ki si bodo predstavo še ogledali?

Žan Bradač: Naj bolj poslušajo.

Marko Povše: Vabim jih, naj si pridejo ogledat tudi na naše društvo, saj bi jim rad pokazal, kaj delamo.

Goran Mikolj: Lepo vabljeni, da si ogledajo našo predstavo, ker se jim bo zdela zelo zanimiva in pristrčna.

Školjčane 102

Tibor Kralj je psiholog in psihoterapevt v Školjčanih.

Ob vhodu v veliko modro hišo leži velik rumen muc z belo desno taco. Ime mu je maček Mojmir. V Spodnjih Školjčanih živi profesorica zgodovine **Mira Slavec**. Je poslanka ŽKS. Bori se za pravice istospolnih parov v Sloveniji. Ima življenjsko sopotnico, veliko črnolasko **Ivano Sokol**, ki se bori za jasnost položaja ljudi 30+2 leti. V poslanski skupini ŽKS je tudi poslanec **Božidar Zeljkovič**, visok siv mož v roza suknji. Organiziral bo veliko prodajo koruze in malih stanovanj za moške pare v novi soseski Smrekova cesta 107.

Mira Slavec natančno prisluhne poslancu Božidarju in reče: "Prodaj, Božo, svojo njivo v Školjčanih in začni projekt v Ljubljani na Smrekovi cesti." Nemudoma se oglasi poslanka Ivana Sokol: "Tako kupim pol hiše v naselju Smrekova cesta." V razpravo dvorano vstopi psiholog Tibor Kralj in naznani: "Odprl bom posvetovalnico za osebne probleme na Smrekovi cesti in podprem prodajo ter nakup dveh hiš. Včlanim se v stranko ŽKS."

V Školjčanih je od takrat naprej še bolj živahno. Ivana Sokol ima svojo slaščiarno in hkrati podpira politično življenje. Organizira pa tudi četrtkova srečanja in turnirje šaha.

Luka Prosnik, uporabnik Centra Sonček Maribor

»Različnost nas bogati, odnos pa je največji učitelj«

Kako zgodnje izkušnje vplivajo na otrokov odnos do drugačnosti, kje je meja med podporo in pretirano zaščito ter zakaj je za otrokov razvoj tako pomemben občutek pripadnosti, smo se pogovarjali z dr. Andrejo Poljanec, psihologinjo, specialistko zakonske in družinske terapije ter supervizorko.

Staša Pust

Kako na otrokov razvoj vpliva zgodnja izkušnja, da so različnost, drugačen način gibanja, komunikacije ali učenja nekaj običajnega? Lahko takšne izkušnje vplivajo tudi na njegov odnos do drugačnosti v odraslosti?

Predvsem je pomembno, kako na drugačnost gledajo starši. Otroci posnemajo njihove mentalne sheme, prepričanja in vrednotenje. Od staršev prevzamejo tudi odnos do ljudi, ki so drugačni. Zato njihov odnos ni odvisen le od tega, ali se srečujejo z otroki s posebnimi potrebami, ampak predvsem od odnosa, ki ga imajo do njih starši.

Naša želja bi morala biti, da so otroci s posebnimi potrebami med vrstniki sprejeti povsem spontano. Že to, da govorimo o inkluziji, je pravzaprav žalostno in bi moralo v nas vzbuditi alarm. Vsi ljudje bi morali biti del družbe in človeštva. To bi moralo biti samoumevno.

Raziskave žal kažejo, da je otrok, ki izstopa, bolj izpostavljen vrstniškemu nasilju. Če imaš določeno posebnost, si lahko bolj ranljiv – bodisi postaneš kamen spotike bodisi te drugi pomilujejo. Prav vsak od nas pa potrebuje naravno sočutje in občutek sprejetosti. Na tem bi morali graditi logiko izobraževanja in življenja v družbi.

Pri inkluziji želimo otroku pomagati, vendar se lahko hitro zgodi, da ga začnemo predvsem pomilovati, pretirano ščititi ali namesto njega početi stvari, ki bi jih lahko naredil sam. Kako naj starši najdejo ravnovesje med podporo in omogočanjem samostojnosti?

Starši so v primerjavi z vzgojitelji in učitelji pogosto v zelo nevhvaležni vlogi. Nema lokrat je njihovo doživljanje povezano z neizžalovano izgubo, ker niso dobili »zdravega otroka«, ki si ga seveda vsi želimo. To lahko nehote vodi v popuščanje, permissivno oziroma hiperprotektivno vzgojo. Obe sta lahko škodljivi za otrokov nadaljnji razvoj, predvsem za njegovo samopodobo, psihološko odpornost in osebnostno čvrstost.

Diagnozo mora otrokova družina poznati, saj pomaga razumeti njegove sposobnosti in potrebe. Z njeno pomočjo ga lahko ustrezno usmerjajo in mu po potrebi namenijo več pomoči. Hkrati morajo starši sprejeti, da otrok na nekaterih področjih morda nikoli ne bo povsem samostojen.

Zelo pomembno pa je, da samostojnost spodbujamo od malih nog. Že to, da je slaboviden otrok sposoben sam jesti ali da oseba z Downovim sindromom samostojno uporablja avtobus, je pomemben korak k pozitivni samopodobi. Če otroka na samostojnost pripravljamo od začetka, lahko v odraslosti zmore marsikaj.

Ali lahko pretirano poudarjanje otrokove diagnoze ali oviranosti nehote vpliva na njegovo identiteto? Kako govoriti o potrebnih prilagoditvah, ne

da bi otrok v očeh okolice postal predvsem »otrok s posebnimi potrebami«?

To je do otrok zelo krivično. Pogosto se zgodi, ko otrokova okolica ne sprejme njegove diagnoze oziroma ta zasenči njega kot dragocenega posameznika s številnimi edinstvenimi lastnostmi in talenti. Diagnoza je pomembna, vendar ne sme postati otrokova celotna identiteta.

Otrok je lahko fizično prisoten v razredu, pa se kljub temu ne počuti vključenega. Kje je po vašem meja med integracijo in resničnim občutkom sprejetosti in pripadnosti? Kako otrok občuti razliko?

Če si nekam fizično vključen, še ne pomeni, da tja pripadaš in da se tam dobro počutiš. Pripadnost in občutek varnosti sta nujni in nenado-

mestljivi potrebi vsakega posameznika. Brez njiju se ne moremo osebnostno razvijati.

Če otroka damo v razred, vendar tega ne spremljajo občutljivost, empatija, potrpežljivost in zrelo vključevanje, je takšna inkluzija lahko neučinkovita. Otrok lahko postane tarča medvrstniškega nasilja in smo s tem naredili več škode kot koristi.

Inkluzija je zelo dragocena, vendar jo moramo razumeti v širšem kontekstu. Naše šole trenutno nimajo vedno dovolj kapacitet za močno inkluzijo. Normativi za šolske razrede in vrtčevske skupine so visoki, hkrati pa imajo tudi številni otroci, ki niso formalno opredeljeni kot otroci s posebnimi potrebami, učne ali razvojne težave. Otroci s posebnimi potrebami pa pogosto potrebujejo še več individualnega in specifičnega pristopa.

Po drugi strani imajo lahko tudi starši otrok brez oviranosti ob inkluziji pomisleke – na primer, da bo učitelj zaradi enega otroka imel manj časa za druge. Kaj se psihološko skriva za takšnimi strahovi in kako jih je mogoče nasloviti brez obsojanja staršev?

Takšne pomisleke imajo tudi svetovalni delavci, učitelji in vodstva šol. Glede na trenutno organiziranost našega izobraževalnega sistema so povsem razumljivi. Učni načrti so precej nabiti in ciljno usmerjeni, zato strah učiteljev razumem.

Če želimo šolsko inkluzijo resno uresničevati, bi bilo treba sistem spremeniti. Vprašanje je tudi, ali je 100-odstotna inkluzija sploh mogoča. V Italiji imajo enega od sistemov, ki je bolj usmerjen v to, vendar bi morali, če bi želeli

slediti njihovi poti, številne stvari organizirati drugače. Vsekakor pa moramo hitreje napredovati predvsem pri destigmatizaciji. Spremembe lahko začnemo uvajati tudi z majhnimi koraki – denimo z izobraževanjem voznikov avtobusov, ki prevažajo otroke s posebnimi potrebami. V zadnjih dvajsetih letih je bil sicer opazen pomemben napredek, vendar se spremembe dogajajo prepočasi.

Je lahko vključujoče okolje koristno tudi za razvoj frustracijske tolerance? Otroci se namreč v raznoliki skupini srečujejo s tem, da vsi ne zmoremo enako hitro, ne potrebujemo enake pomoči in da »pravično« ne pomeni nujno »za vse enako«.

Vsekakor. Različnost nas bogati, zato je pomembno, da so otroci že od malega izpostavljeni različnim situacijam. Ne smemo jih vzgajati v smeri popolnosti, h kateri naša zahodna družba žal pogosto stremi, temveč skozi življenjske situacije in izkušnje.

Otroci se v raznoliki skupini učijo, da vsi ne zmoremo enako hitro, da ne potrebujemo enake pomoči in da pravično ne pomeni nujno »za vse enako«. Prav odnos je največji učitelj.

Nadaljevanje članka preberite na naši spletni strani www.soncek.org

Nova rubrika: Nevrolog svetuje

Na spletni strani Društva Sonček Novo mesto in Bele krajine je zaživela nova rubrika Nevrolog svetuje, v kateri na vprašanja bralcev odgovarja doc. dr. Matija Zupan, dr. med., specialist nevrolog, priznan strokovnjak s področja možganskožilnih bolezni, glavobolov in nevrologije.

Lea Tihle

V rubriki nov zapis strokovnjaka objavijo **vsak drugi torek v mesecu** in je namenjena vsem, ki jih zanimajo teme s področja nevrologije ali iščejo strokovne odgovore na vprašanja o delovanju živčnega sistema.

Med prvimi objavljenimi prispevki lahko preberete koristne informacije o **epilepsiji, možganski kapi in nevropatski bolečini**, v prihodnje pa bodo na vrsti tudi druge aktualne teme.

Vprašanja za nevrologa lahko pošljete na e-naslov **novo.mesto@soncek.org**, odgovori na izbrana vprašanja pa bodo objavljeni v rubriki.

Vabljeni k branju na: <https://soncek-nm.si/>

»Potrebujemo šolo, ki zna videti vsakega otroka«

Dr. Matej Rovšek je ravnatelj Centra Janeza Levca Ljubljana in vodja Izobraževalnega centra Pika. Na področju vzgoje in izobraževanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami deluje skoraj vso svojo poklicno pot. Z njim smo se pogovarjali o tem, kako blizu je slovenski šolski sistem »šoli za vse«, kakšno vlogo imajo pri tem redne in specializirane šole ter kaj inkluzija v resnici pomeni.

Staša Pust

Bi si želeli, da bi ti otroci že od začetka obiskovali specializirano šolo?

Ne. Ne mislim, da bi morali biti že na začetku vsi v specializirani šoli. Želim pa, da so od prvega dne vključeni v ustrezen program, ki se lahko odziva na njihove potrebe in je prilagojen njihovim zmožnostim. Ko govorim, da naša šola postaja zahtevna, ne mislim, da bi morala biti manj zahtevna. Želim si drugače zahtevno šolo – takšno, ki od učenca zahteva napor, problemsko učenje in razmišljanje, vendar na ravni, ki ustreza zmožnostim vsakega posameznika.

Danes se otroci pogosto cele dneve učijo ogromne količine podatkov na pamet. To zagotovo ni okolje, ki bi ustrezalo otrokom z motnjami v duševnem razvoju. Programi torej za nekatere učence morajo biti prilagojeni, vendar bi jih, kjer je mogoče, postavil v okolje redne osnovne šole.

Kako pa to že poteka v praksi?

V Ljubljani smo na desetih osnovnih šolah odprli oddelke s prilagojenim programom. V njih je približno 90 učencev, večinoma z motnjami v duševnem razvoju. Ti oddelki so vključeni v življenje šole in imajo z drugimi učenci različne skupne dejavnosti.

Dve leti smo skupaj z Zavodom za šolstvo spremljali, kako je v našem šolskem sistemu sploh mogoče integrirati tovrstne programe. Izhajali smo iz načela, da so učenci v čim večji meri vključeni v dejavnosti učencev rednega oddelka in obratno.

Izkušnje so različne. Nekatere šole so našle več priložnosti za skupne dejavnosti, druge manj, vendar je vsem uspelo vzpostaviti določene stične točke. Nekateri učenci so bili na primer pri angleščini vključeni v redni oddelek, drugi pri športu, glasbeni in likovni vzgoji, podaljšanem bivanju ali dnevnih dejavnosti. Nekateri so bili praktično celo leto skupaj z drugimi učenci.

To je pomemben korak. Če pa želimo, da bi bili vsi učenci v celoti v rednem programu, je to precej višja stopnja inkluzije.

Kaj bi bilo za to potrebno?

Tam, kjer je to mogoče, bi morali razvijati kooperativno poučevanje. V razredu bi bila skupaj specialni pedagog in učitelj, ki bi razred poučevala kot celoto in pri tem upoštevala njegovo različnost.

Za slovenski prostor je to še precej nerazvito področje. Problem je tudi pomanjkanje znanja, pripravljenosti in kadra, zakonodaja pa za zdaj še ne omogoča poučevanja z dvema učiteljema na način, ki bi bil za takšno inkluzijo potreben.

Pogosto zamenjujemo pojma integracija in inkluzija. V čem je glavna razlika?

Stroka je v zadnjih desetletjih to razliko precej razčistila, vendar se pojma še vedno zamenjujeta. Zgolj s prestitvijo učenca v redni program njegove potrebe niso zadovoljene. To je še slabše kot segregiran razred, saj se diskriminacija izvaja v samem razredu.

Zato zagovarjam stališče, da mora biti program od prvega dne prilagojen njihovi ravni zahtevnosti. Hkrati pa so lahko v redni šoli skupaj z drugimi učenci, imajo svoj program in obenem tudi skupne dejavnosti.

Tudi za druge otroke je verjetno pomembno, da se že od malega naučijo sprejemati različnost.

Eden od načel inkluzije je prav to, da imajo koristi vsi. Projekti, ki so gledali samo na koristi oseb s posebnimi potrebami, so propadli. Treba je gledati celoto razreda in celoto družbe.

S tem lahko res poglobljamo družbeno solidarnost, tolerantnost in sobivanje. To je treba spodbujati.

Na koncu se moramo vprašati, kaj je cilj šole. Ali želimo, da otroci poznajo ogromno količino podatkov, ali pa želimo, da se naučijo čim bolj samostojno funkcionirati v družbi.

Pri otrocih z motnjami v duševnem razvoju je slednje še posebej pomembno. Veliko jih lahko naučimo – predvsem vedenja in veščin, ki jim omogočajo čim bolj samostojno življenje.

Kje je meja med prilagoditvijo, ki otroku omogoča enakovredno sodelovanje, in zniževanjem pričakovanj?

S prilagoditvami lahko včasih naredimo tudi več škode kot koristi. Prilagoditve morajo biti strokovno utemeljene in se morajo začeti dovolj zgodaj. Hkrati moramo paziti, da otroka z njimi ne naredimo odvisnega od pomoči. Če je otrok slep, je brajica prilagoditev, ki mu omogoča enakovredno sodelovanje. Če pa mu pri testu nekdo praktično rešuje naloge, je to nedopustno in za učenca škodljivo. Otroka navidezno zaščitimo pred neuspehom, dolgoročno pa ga prikrajšamo za možnost, da razvije svoje sposobnosti.

Prilagoditev torej ne sme pomeniti, da od otroka pričakujemo manj. Pomeniti mora, da mu omogočimo, da lahko svoje znanje in sposobnosti pokaže na njemu ustrezen način, hkrati pa mu omogočimo sodelovanje in socialno vključevanje.

Nadaljevanje članka preberite na naši spletni strani www.soncek.org

Ples brez meja

Plesna skupina Sonček je 11. junija 2026 že dvanajstič pripravila svojo tradicionalno plesno produkcijo, ki je občinstvo v dvorani II. gimnazije Maribor navdušila tudi tokrat. Letošnja predstava je gledalce popeljala v svet skrivnostnih agentov, napetih misij in filmskega glamurja.

Plesalci so se predstavili s tremi raznolikimi plesnimi točkami, ki so dokaz, da ples ni le umetniško izražanje, temveč tudi prostor povezovanja, poguma in vključevanja. Na odru so se jim pri nastopu pridružili gostje, ki so program še dodatno obogatili in poskrbeli za pravo odrsko doživetje.

Da poletje ne bo le poležavanje ... tudi tenis!

Da poletje ne bi minilo le ob sladoledu in poležavanju v senci, so v Društvu Sonček Posavje poskrbeli za novo športno aktivnost. Na igriščih Teniškega kluba Krško so člani spoznali osnove tenisa, pravila igre in prve teniške udarce.

Jasmina Slivšek

Vadba poteka **vsak teden**, udeleženci pa v individualno prilagojenem programu razvijajo športne spretnosti, koordinacijo in – kar je najpomembnejše – uživajo v gibanju.

Za strokovno in srčno vodenje vadb se zahvaljujejo **Alenki in Robertu Jančiču**, Trgovini **MITA** pa za podporo pri njihovih aktivnostih.

Nova športna dejavnost poteka v okviru evropskega projekta INSPIRA, ki spodbuja dostopen šport in gibanje za vse.

Priloga v lahkem branju 13/2026

INTEGRACIJA IN INKLUZIJA

Integracija pomeni,

da se oseba ali skupina ljudi vključuje v družbo.

Posameznik ali skupina se je prilagodila večini.

Postali so bolj podobni drugim.

Inkluzija pomeni,

da so že ustvarjeni pogoji

za enakovredno sodelovanje vseh ljudi v družbi.

V družbi so sprejeti vsi,

ne glede na:

barvo kože,

starost,

spol ali spolno usmerjenost,

sposobnost,

okolje, od koder kdo prihaja.

Integracija ali inkluzija

Najlažje si razliko zapomnimo po tem,

kdo se mora prilagoditi:

pri integraciji se oseba prilagodi sistemu,

pri inkluziji pa se sistem prilagodi osebi.

Vir: www.gov.si

INTEGRACIJA V ŠOLI

Integracija v šoli pomeni,
da je otrok z ovirami vključen v običajno osnovno šolo.
Otroka na dodatnih šolskih urah ali z uporabo pripomočkov poskušamo
prilagoditi njegovim sošolcem in šolskemu sistemu.

INKLUZIJA V ŠOLI

Inkluzija v šoli pomeni,
da se vsi učenci
ne glede na svoje sposobnosti
učijo v istih šolah.
Šola se prilagodi:

- šola nima ovir,
- program poučevanja je prilagojen,
- učitelji in drugi zaposleni imajo pravo znanje.

Inkluzija v šoli je dobra za vse.
Otroci z ovirami dobijo enake možnosti za učenje.
Drugi otroci se učijo sprejemati različnost in sodelovati.

Inkluzija v šoli krepi:

- solidarnost,
- empatijo in
- medsebojno spoštovanje.

POGOVOR S TATJANO ŠTULAR

Gospe Tatjana Štular in Marija Božič sta začeli projekt Korak k Sončku.
Korak k Sončku spodbuja vključevanje v vrtcih in šolah.
Tatjana Štular ima sina s cerebralno paralizo.
Tatjana Štular je bila včasih zaposlena v vrtcu.
Otroci so jo spraševali o sinu:

Zakaj je drugačen?

Zakaj ima drugačen voziček ...

Tatjana je začela razmišljati,
kako bi jim pojasnila, kaj je drugačnost.

Z Marijo Božič sta se domislili, da bi to najlažje naredili s pravljico.

Vsaka pravljica ima v sebi sporočilo in
v vsaki pravljici so junaki največkrat drugačni.

Tatjana je poklicala prijateljico Svetlano Makarovič in ji predlagala,
naj napiše pravljico o drugačnosti.

Svetlana Makarovič je napisala pravljico Veveriček posebne sorte.

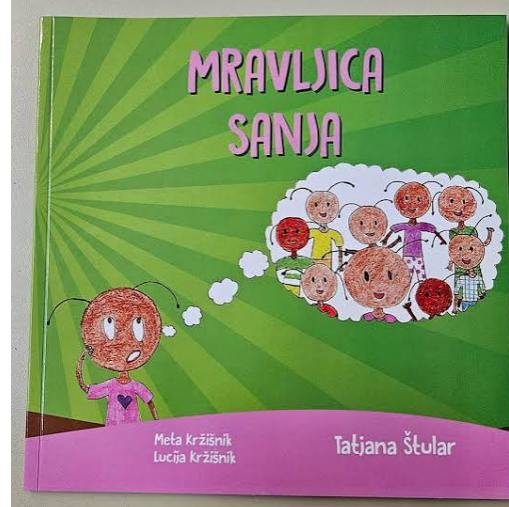
Zdaj je čas za novo pravljico, ki jo je napisala Tanja.

MRAVLJICA SANJA

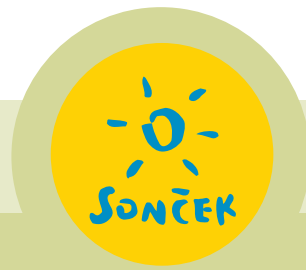
Sanja se uči počasneje kot druge mravljice.
Učiteljica razloži, da smo ljudje in živali različni.
Sanja je del skupine.
Sporočilo pravljice je:
lahko smo skupaj.

Vsak je pomemben, čeprav je drugačen.

Sončki pišejo ...

O ŠOLI

Hodila sem v Osnovno šolo Valentin Vodnik v Ljubljani.
Ker smo se preselili,
sem od tretjega razreda naprej obiskovala Osnovno šolo Jože Moškrič.
Po končani osnovni šoli sem se vpisala v šolo za slaščičarje.
V prvem letniku sem opravila prakso v Fructalu in Žitu.
D drugega letnika zaradi bolezni nisem zaključila.
Ko sem hodila v šolo, sem bila srečna.

Zapisala: **Tanja**

Hodil sem v osnovno šolo Kozara v Novi Gorici.
To je šola za otroke s posebnimi potrebami.
Stanoval sem doma.
V petem razredu so me vpisali v Vipavo.
V Vipavi sem tudi stanoval.
Želel sem hoditi v osnovno šolo v Šempetru,
kjer sem bil doma.

Zapisal: **Urban**

Prilogo v lahkem branju je pripravila **Irena Grm**.
Besedilo so pregledali testni bralci:
Uporabniki VDC Sonček Rožanska Ljubljana.

©Slovenski znak za lahko branje: Zavod Risa

Nepozaben teden v Laškem

V Zdravilišču Laško je od 12. do 19. julija 2026 potekala šolska kolonija v organizaciji Društva Sonček Ptuj - Ormož. Teden je minil v znamenju smeha, igre, kopanja, novih prijateljstev in številnih nepozabnih doživetij.

Lidija Kovačec

Za varno in prijetno izvedbo programa je skrbela srčna ekipa vodje kolonije, terapevtov, spremljevalcev in animatorjev, ki so s strokovnostjo, predanostjo in dobro voljo poskrbeli, da so se otroci in mladostniki počutili sprejete, varne in sproščene.

Ob zaključku kolonije se organizatorji iskreno zahvaljujejo celotni ekipi za trud, staršem za izkazano zaupanje in **Zdravilišču Laško** za gostoljubje.

Udeleženci so se domov vrnili z lepimi spomini, novimi prijateljstvi in nepozabnimi izkušnjami, ki jih bodo spremljali še dolgo po koncu poletja.

Dnevnik s Sončkove obnovitvene rehabilitacije v Laškem

Na letošnji obnovitveni rehabilitaciji Koroškega društva za cerebralno paralizo Sonček, ki je potekala od 1. do 9. avgusta 2026 v Laškem, smo se imeli super.

Nastja Vrbovšek

Počeli smo marsikaj zanimivega. Imeli smo fizioterapije, Bownove terapije in masaže. Vsak dan smo pridno plavali v bazenu in hodili na sprehode.

V torek dopoldne smo imeli delavnico na temo samopodobe, ki jo je vodila **Dunja** iz Zveze Sonček. Delavnica je bila zelo zanimiva, saj smo veliko stvari ustvarili in napisali sami.

V tukajšnji **slaščičarni Refik** so nas pocrkljali s sladoledom, za kar smo jim zelo hvaležni.

V torek nas je prišel fotografirati tudi prijatelj **Samir** iz Ljubljane, ki se ukvarja s fotografijo, in nam je naredil nekaj čudovitih fotografij za spomin. V četrtek smo imeli gonge pod vodstvom **Medeje** iz Hoč. Za konec pa nam je prišel zaigrati in zapet še **Filip** s svojim asistentom.

Devet dni v Laškem in dobri družbi nam je minilo prehitro. Vsi se že veselimo naslednje obnovitvene rehabilitacije prihodnje leto.

Korak k Sončku v Vrtcu Kidričevo

V Vrtcu Kidričevo smo del projekta Korak k Sončku že od leta 2019. Od takrat nas povezuje skupna želja, da bi otrokom približali svet drugačnosti kot nekaj naravnega, lepega in vrednega spoštovanja.

Maja Knaus,
koordinatorka projekta v Vrtcu Kidričevo

Projekt v našem vrtcu poteka skozi vse leto in vključuje dejavnosti, prilagojene različnim starostnim skupinam otrok. Na topel in razumljiv način jim približujemo slepoto, gluhotu, gibalno oviranost in druge posebnosti, pri čemer ne izhajamo iz pomilovanja, temveč iz spoštovanja in iskanja tistega, kar nas povezuje. Otroci drugačnost spoznavajo prek zgodb, kot so **Slonček Elmer**, **Pegasta jagodka**, **Zajček Gal** in **Veveriček posebne sorte**, prek socialnih iger, ogleda kratkih filmov in ustvarjalnih dejavnosti. Posebno doživetje je bilo risanje z nogami in usti, ob katerem so otroci spoznali, da ustvarjalnost lahko najde pot na različne načine. Dragoceno je tudi sodelovanje s sončki, ki so nas obiskali v vrtcu in skupaj z nami pripravili prireditev, polno topline in iskrenih nasmehov.

Kot vodjo projekta me vodi prepričanje, da otroci ne potrebujejo velikih razlag, temveč predvsem priložnosti, da drugačnost doživijo, jo začutijo in sprejmejo skozi vsakdanje situacije. Moja zavezanost projektu je tudi osebna, saj sem imela brata, ki je bil drugačen. Prav življenje ob njem me je naučilo, da drugačnost ni ovira, temveč bogastvo, ki nas uči potrpežljivosti, razumevanja in človečnosti.

Pomembno vlogo imajo tudi gledališke dejavnosti. Vzgojiteljice smo za projekt pripravile predstavi **Pika Nogavička** in **Veveriček posebne sorte**, s katerima otrokom skozi igro približamo sprejemanje drugačnosti in pogum biti to, kar si. Gledališče se vedno znova izkaže za odličen način, da otroci sporočila ne le slišijo, temveč jih tudi začutijo.

Posebno mesto ima tudi **lutka Špela**, ki je brez ene roke in je letos del našega vsakdana. Potuje iz igralnice v igralnico, se z otroki igra, ustvarja in počiva. Otroci jo povsem naravno sprejemajo in ji po potrebi pomagajo – ne iz pomilovanja, temveč iz iskrene želje pomagati. Prav v takšnih drobnih trenutkih vznikla razumevanje, ki je globlje od vsake razlage. Projekt **Korak k Sončku** v našem vrtcu ni le niz dejavnosti, temveč način razmišljanja in delovanja, ki bogati tako otroke kot odrasle. Verjamem, da z majhnimi koraki vzgajamo velike ljudi. In prav vsak korak k Sončku je tudi korak v bolj odprto, sočutno in vključujočo družbo.

Korak k Sončku se nadaljuje!

Projekt **Korak k Sončku** bomo z veseljem nadaljevali tudi v šolskem letu **2026/2027**.

Veseli nas, da se število vrtcev in šol, ki skupaj z nami soustvarjajo bolj vključujoče okolje za vse otroke, iz leta v leto povečuje. Hvala vsem, ki že stopate z nami!

Šole in vrtci, ki bi se želeli pridružiti projektu, ste lepo vabljeni, da nam pišete na:

e-naslov: korak@soncek.org

Drugačnost ni ovira, je priložnost za učenje in rast

V ponedeljek, 4. maja 2026, je naše prvošolce v okviru projekta Korak k Sončku obiskala Tia Križovnik, učenka 9. razreda OŠ Muta, ki je prvošolcem predstavila slabovidnost, ki jo ima že od rojstva.

Ines Planinšič,
vodja projekta Korak k Sončku na OŠ Vuzenica

Prvošolci so se na dogodek pripravili z branjem knjige **Tema ni en črn plašč avtorice Aksinje Kermauner** in pogovorom o sprejemanju drugačnosti. Tako so že pred srečanjem razmišljali o tem, kako pomembno je razumevanje in spoštovanje med ljudmi.

Na srečanju so najprej tipali predmet, skrit v vrečki, nato pa so ga na podlagi tipa tudi narisali. S tem so se poskusili vživeti v drugačen način zaznavanja sveta. Izdelali so si tudi očala, s katerimi so simbolično prikazali stopnje vidnih omejitev. Tia je učencem predstavila svoja močna in šibka področja ter razložila, kakšne prilagoditve potrebuje pri pouku in učenju. Zaupala jim je tudi nekaj o svojih interesih – najraje piše pesmi, saj jo to sprošča. V prostem času rada igra klavir, med poletnimi počitnicami pa igra namizni tenis z oranžno žogico, ki jo lažje vidi.

Učenci so jo z zanimanjem poslušali, si ogledali vse pripomočke, ki jih uporabljajo, in ji postavili številna vprašanja, Tia pa jim je z veseljem odgovorila.

S projektom želimo spodbujati vključujoče in dostopno učno okolje brez ovir ter poudarjati pomen sprejemanja drugačnosti. Prav raznolikost nas bogati in nas spodbuja k večjemu razumevanju drug drugega.

Ptujski sončki skupaj z otroki iz Vrtca Majšperk na potepu

V okviru dolgoletnega in srčnega sodelovanja med Centrom Sonček Ptuj in Vrtcem Majšperk smo se tudi letos z veseljem pridružili zaključni prireditvi vrtca.

Jerneja Čeh

Sodelovanje poteka v okviru projekta **Korak k Sončku**, ki ga na Zvezi Sonček izvajamo že več kot 30 let z namenom spodbujanja vključevanja, sprejemanja različnosti in ustvarjanja vključujočega okolja za vse otroke.

Naši uporabniki so najprej sodelovali na generalki, nato pa še na osrednji prireditvi, kjer so skupaj z otroki soustvarili nepozabno popoldne. V zahvalo za lepo sodelovanje so uporabniki **Centra Sonček Ptuj** za vsako vrtčevsko skupino izdelali njen prepoznavni znak. Tako so se na skupni »potep« podali **metulji, sovice, pikapolonice, polži, ježki, čebelice, gosenice, žabice in muce**. Za dobro voljo sta poskrbeli tudi uporabniki **Mojca** in **Meli**, ki sta pokazali, kako veselo in nasmejeno se na potep odpravijo sončki, gospa **Branka** pa je obiskovalcem predvajala videoposnetek z enega izmed Sončkovih taborov.

Camino 2026 – ko skupaj premikamo meje mogočega

Leto 2026 bodo v odboru inPlaninec pri Planinski zvezi Slovenije zagotovo pomnili tudi po eni največjih in najbolj vključujočih odprav doslej.

Maja Bobnar

Maja se je 28 pohodnikov in pohodnic skupaj s spremljevalci podalo na 319 kilometrov dolgo pot od Porta do Santiago de Compostele, ki so jo uspešno zaključili na Finisterri, simboličnem koncu sveta. Skupino so sestavljali slepi in slabovidni, gibalno ovirana oseba, dolgotrajno bolni, nevrozdravni pohodniki ter prostovoljci in vodniki, ki so skupaj dokazali, da z medsebojno podporo tudi zahtevne poti lahko postanejo dostopne vsem.

Ob zaključku odprave je njen vodja **Jurček Nowakk** poudaril: »Camino 2026 ni bil le športni ali pohodniški izziv. Bil je zgodba o sodelovanju, zaupanju, vključevanju in premikanju meja mogočega.«

Sezona pohodov se nadaljuje

S Caminom pa se letošnja pohodniška sezona še zdaleč ni končala. Odbor inPlaninec, katerega pomemben partner je tudi Zveza Sonček, tudi v drugi polovici leta pripravlja številne inkluzijske pohode, namenjene osebam z različnimi oblikami invalidnosti, njihovim spremljevalcem, družinam in vsem ljubiteljem narave.

JESENSKI INKLUZIJSKI POHODI 2026

Skupaj v naravo – vključujoče, aktivno, nepozabno!

DATUM	POHOD / DOGODEK	OPOMBA
23. 8.	EU PROJEKT ŽUMBERAK – VOZIČKI	
29. 8.	IZOBRAŽEVALNI POHOD	
5. 9.	INKLUZIJSKI POHOD	
12. 9.	POD ZJABCI – PLANINA ZA SKALO	
13. 9.	EU PROJEKT ŽUMBERAK	
15. 9.	IGOR OPREŠNIK – AVSTRIJA – MEJA	
20. 9.	COL – PLANINA JAVORNIK	
3. 10.	KRAS	
11. 10.	INKLUZIJSKI POHOD	
18. 10.	EU PROJEKT ŽUMBERAK	
8. 11.	TITOVA VAS, SLAP HUDIČ BABO PERE	
29. 11.	NOČNI POHOD UŠTE	

- pohod hoja za vse
- pohod dostopen z vozički
- primerno za slepe in slabovidne
- v naravi, z razgledi
- večerni / nočni pohod
- skupaj smo močnejši

PRIJAVE

Prijavite se na pohod, ki je primeren vašim zmožnostim, na inplaninec@pzs.si ali svoji kontaktni osebi.

VELJAVNE SO SAMO PRIJAVE PREKO E-POŠTE.

PRIDRUŽI SE NAM!

DOŽIVI NARAVO.

USTVARI SPOMINE.

POMEMBNO

Odbor inPlaninec lahko odpove ali spremeni datum pohodov zaradi neugodnih vremenskih razmer ali nepredvidljivih situacij.

Število mest na organiziranem prevozu, kakor tudi pri prostovoljcih je omejeno.

Celoten seznam pohodov do konca leta na inplaninec.pzs.si

VKLJUČUJOČE. AKTIVNO. SKUPAJ.

Vadbe boccie – ZA VSE!

V Centru Sonček Šiška so od novembra 2025 do junija 2026 v okviru projekta Aktivno inkluzivno enkrat tedensko potekale vadbe boccie, namenjene osebam z najtežjimi gibalnimi oviranostmi.

Maja Bobnar

V program je bilo vključenih osem udeležencev, od katerih jih je pet uspešno izpeljalo celoten cikel. Treningi so bili prilagojeni individualnim sposobnostim in potrebam posameznikov, zato je vsak udeleženec lahko napredoval v svojem tempu ter razvijal svoje gibalne in socialne spretnosti.

Program je vključeval individualne in skupinske treninge boccie, pri katerih je bil poudarek na razvoju samostojnosti, izboljšanju koordinacije, natančnosti in koncentracije ter spodbujanju aktivnega sodelovanja. Poleg športnih vsebin so vadbe pomembno prispevale tudi h krepitvi samozavesti, komunikacije, motivacije, medsebojnega sodelovanja in občutka pripadnosti skupini.

Boccia se je tudi letos spet izkazala za šport, ki osebam z oviranostjo omogoča kakovostno preživljanje prostega časa, enakovredno vključevanje v športne aktivnosti in izboljšanje kakovosti življenja.

Projekt **Aktivno inkluzivno** spodbuja enake možnosti za vključevanje oseb z invalidnostjo v šport in rekreacijo, krepi zdrav življenjski slog ter prispeva k večji socialni vključenosti. Ob tem ozavešča o pomenu dostopnega in vključujočega športa ter ustvarja okolje, v katerem lahko vsak posameznik razvija svoje potencialne ne glede na svoje zmožnosti.

Iskrena hvala vsem udeležencem za trud, vztrajnost in odlično energijo skozi celoten program.

Posebna zahvala gre **Mihi Bevcu**, ki je s strokovnim znanjem, predanostjo in srčnim pristopom vodil vadbe ter pomembno prispeval k uspešni izvedbi programa.

Zahvaljujemo se tudi **Maji Bobnar**, ki je s skrbno organizacijo, koordinacijo in podporo poskrbela, da so vadbe nemoteno potekale celotno sezono.

Veselimo se nadaljnega izvajanja programa in novih športnih uspehov v prihodnji sezoni!

LOKALNE VOLITVE

V Sloveniji bodo lokalne volitve 15. 11. 2026.

Lokalne volitve so vsaka štiri leta.

Na lokalnih volitvah volimo:

- župana in
- člane občinskega sveta.

Župan vodi občino.

Občinski svet sprejema najpomembnejše odločitve v občini.

Občinski svet nadzoruje tudi delo župana.

Vir: www.gov.si

Zlata medalja na mednarodnem turnirju Boccia Tatra Cup 2026

Naši reprezentanti v boccii so ponovno dokazali, da spadajo prav v evropski vrh! Na mednarodnem turnirju Boccia Tatra Cup 2026, ki je potekal v Liptovskem Jánu na Slovaškem, so dvojčka Anže in Enej Strazberger in Anže Presek osvojili zlato medaljo v ekipni kategoriji BC1/2.

V izjemno napetem finalu so premagali domačo, slovaško ekipo, v kateri je nastopal tudi **Robert Mezik**, trenutno tretjevrščen igralec na svetovni lestvici in aktualni evropski prvak v kategoriji BC2. Med udeleženci turnirja je bila tudi **Vivien Nagy**, peta igralka sveta v kategoriji BC2, kar potrjuje visoko kakovost tekmovanja.

Boccia Tatra Cup je eden največjih mednarodnih turnirjev v boccii v Evropi ter je namenjen tekmovalcem vseh klasifikacij in ravni tekmovalne uspešnosti. Letos je potekal že desetič in je znova združil številne vrhunske igralce iz različnih držav.

Za dodaten slovenski uspeh je poskrbel **Bor Tit Jerlah**, ki je v paru osvojil srebrno medaljo, posamično pa je bil peti in tako potrdil dobro delo. S tretjim mestom posamezno se je izkazal še **Anže Presek**.

Iskrene čestitke tekmovalcem za uspeh in odlično predstavitev Slovenije na mednarodnem prizorišču!

HVALA!

Avtor slike **Rok Kacin** svoje delo posveča vsem prostovoljkam in prostovoljcem, ki s svojim časom in srčnostjo spreminjajo življenja. Ob tem sporoča, da tudi sam išče prostovoljke in prostovoljce za pomoč predvsem v popoldanskem času.

Kontakt:
031 330 656
rok.kacin@gmail.com

»Bistvo je, da vsak najde šport, v katerem uživa.«

Bogomira Jakin je športnica, ki s svojo zgodbo presega rezultate in medalje. Parašportnica in članica ekipe v sedeči odbojki dokazuje, da šport ni le tekmovanje, temveč tudi prostor moči, vztrajnosti in ponovnega zaupanja vase. V pogovoru nam razkriva svojo pot, izzive parašporta ter razmislek o tem, kaj ji šport daje – in kaj ji jemlje.

Maja Bobnar

Kako bi se predstavili bralcem naše revije – kdo je Bogomira Jakin onkraj športnih dosežkov?

Ljudje me večinoma kličejo kar Mira. Ko sem bila majhna in sem pogosto nosila gips, pa sem si rekla kar boga Mira (smeh). Do konca osnovne šole sem skoraj vsako leto imela operacijo na eni ali drugi nogi. Rehabilitacija je potekala v Zavodu za usposabljanje invalidne mladine v Kamniku (ZUIM Kamnik); tam so mi fizioterapevtke dale ogromno motivacije. Vedno sem si želela čim več telovaditi in krepiti telo. V poklicni šoli sem začela spoznavati različne športe. Takrat me je najbolj navdušil namizni tenis – vedno, kadar je bila miza prosta, sem igrala. Šport je velik in pomemben del mojega življenja, zato se težko opišem brez njega. (smeh)

Kako ste prvič stopili v svet odbojke sede in kaj vas je pri tem športu najbolj pritegnilo?

Sedečo odbojko sem spoznala že v ZUIM Kamnik, kjer sem odraščala enajst let. Profesor športne vzgoje v poklicni šoli **Rajko Vute** nam je predstavil začetke tega športa. Takrat so bila pravila nekoliko drugačna – žoga je lahko enkrat padla na tla. Z leti se je igra razvijala in postajala vse hitrejša.

Še v Jugoslaviji je bil leta 1983 na evropskem prvenstvu v Bonnu trener in takrat je v reprezentanco povabil tudi mojega moža. Bil je med prvimi, ki so v svetovni organizaciji sodelovali pri spremembah pravil igre in velikosti igrišča. Vedno je spodbujal gibanje in šport, svoje izkušnje pa je zbral tudi v knjigi Izziv drugačnosti v športu.

Pri sedeči odbojki me je najbolj pritegnil ekipni duh. Skupaj se motiviramo, spodbujamo in si prizadevamo za skupni uspeh. Hkrati pa se zavedamo, da je zaradi različnih telesnih okvar vsak od nas drugačen. Pomembno je, da vsakdo najde najboljše prilagoditve zase in izkoristi svoje prednosti.

Treningi so mi veliko pomagali tudi v najtežjih življenjskih obdobjih. Zaradi osredotočenosti na odbojko sem lažje prebrodila bolezen, zdravljenje raka in izgubo najbližjih. Kadar sem bila na treningu, so težave za nekaj časa ostale doma.

Parašport pogosto zahteva več kot le fizično pripravljenost. Kaj je bilo na vaši poti najtežje?

Vsak parašportnik – ne glede na to, ali je začetnik, rekreativec ali tekmovalec – se mora najprej naučiti prilagoditi samemu sebi in spoznati svoje zmožnosti. Po mojih izkušnjah je vsak posameznik drugačen, saj ima vsak svojo vrsto in stopnjo oviranosti. Najpomembnejši so močna želja po gibanju, vztrajnost in samozavest, da poiščeš prave prilagoditve in osvojiš tehniko, ki ti omogoča uspešno športno udejstvovanje.

Na moji poti je bilo najtežje sprejeti in spoznati, da tudi s prilagoditvami lahko dosegam dobre rezultate. Do konca osnovne šole so me namreč skoraj vsako leto operirali, rehabilitacije pa so bile dolgotrajne.

V zavodu sem spoznala ljudi z zelo različnimi oblikami oviranosti – od cerebralne paralize, mišične distrofije in otroške paralize do paraplegije ter različnih okvar rok, nog in hrbtenice. Številni so za vsakdanje življenje potrebovali različne pripomočke, kot so ortopedski čevlji, proteze ali stezniki.

Kako se srečujete s porazi in trenutki, ko motivacija pade?

Vsak poraz je boleč, saj veš, koliko ur treningov, prevoženih kilometrov, prostega časa in odrekanja je bilo potrebnih, da si prišel do tekmovanja. Po porazu motivacija za trenutek upade, a si vedno vzamem čas za počitek in si napolnim baterije. Takrat se še vedno redno rekreiram, da ostanim v formi – plavam, igram namizni tenis, badminton in vsak dan izvajam svoje vaje.

Prav občutek svobode gibanja, ki ga doživljam pri plavanju in sedeči odbojki, me vedno znova motivira. Ko sem na treningu ali v vodi, pozabim na vsakdanje skrbi, se popolnoma osredotočim na gibanje in preprosto uživam v športu.

Kaj vam pomeni vloga parašportnice v slovenskem prostoru?

Predvsem to, da lahko skozi šport predajam svoje izkušnje in pokažem različne prilagoditve, nato pa vsak najde tehniko, ki mu najbolj ustreza. Verjamem, da je bistvo v tem, da

vsakdo odkrije šport ali obliko rekreacije, v katerih uživa, in se začne gibati. Gibanje je pomembno za vsakogar – ne glede na vrsto oviranosti ali sposobnosti.

Se vam zdi, da javnost danes na parašport gleda drugače kot nekoč?

Seveda. Danes imajo mediji do parašporta precej drugačen odnos kot nekoč. Včasih je bil prispevek o parašportu pogosto le majhen kotiček, ki si ga komaj opazil. Danes mediji temu področju namenjajo precej več prostora, zato ljudje lahko redneje spremljajo uspehe parašportnikov in bolje spoznavajo njihove zgodbe.

Še vedno pa si želim, da bi bila državna prvenstva v parašportu bolj obiskana, bolj prepoznavna in deležna večje podpore lokalnega okolja – tako klubov kot tudi donatorjev in sponzorjev. Žal parašport še vedno nima enake finančne podpore kot vrhunski šport.

Velika želja ostaja tudi, da bi parašportniki lahko pogostejše nastopali na klubski ravni skupaj z drugimi športniki, saj bi si tako nabirali dodatne tekmovalne izkušnje in še hitreje napredovali. Verjamem, da bomo tudi na tem področju naredili korak naprej. Korak za korakom.

Kateri trenutek v karieri vam bo za vedno ostal v spominu?

To je zagotovo domače svetovno prvenstvo v odbojki sede v Kamniku leta 2002, na katerem smo osvojili srebrno medaljo. Ta uspeh nam je prinesel tudi prvo uvrstitev slovenske reprezentance na poletne paralimpijske igre v Atenah leta 2004.

Kaj bi sporočili mladim, ki se po poškodbi ali bolezni šele odločajo za šport?

Najpomembneje je, da se čim prej začnejo gibati. Po poškodbi ali bolezni se je treba z majhnimi koraki postopoma naučiti pravilnega izvajanja vaj pri fizioterapiji in jih nato

redno izvajati tudi doma. Pri tem ima fizioterapevt zelo pomembno vlogo.

Le tako boste postali močnejši, bolj samozavestni in motivirani ter si boste lahko vedno pogostejše rekli: »Zmorem!« Ob tem pa je pomembno še nekaj – med vadbo ali fizioterapijo bodite popolnoma zbrani. Takrat vse drugo odmislite in se osredotočite samo na gibanje in svoje telo.

Prejeli ste nagrado prijatelj parašporta. Kaj vam to priznanje pomeni?

Iskreno – bila sem izjemno presenečena in tudi ganjena. Tisti trenutek sem komaj zadržala solze. Priznanje sem prejela skupaj z možem Jordanom, zato se mu želim iskreno zahvaliti. Z njegovo podporo in pomočjo že več kot 50 let vztrajam v različnih športih in brez njega moja športna pot zagotovo ne bi bila enaka.

Velika zahvala gre tudi najinima sinovoma. Oba sta se nama pridružila pri sedeči odbojki že v letih 1994 in 1995. Še danes, po več kot 30 letih, skupaj z najinim dolgoletnim prijateljem **Romanom Velikonjo** vsak petek hodimo na treninge. Na naših treningih so vedno dobrodošli vsi, ki si želijo igrati sedečo odbojko – nekdanji odbojkarji, rekreativci in vsi, ki bi radi preizkusili ta čudovit ekipni šport.

Prihaja 365 dni besed, ki rišejo sonce

Koledar boste lahko naročili na e-naslovu tomispilak@soncek.org, po telefonu 01 439 17 50 ali kupili osebno v centrih Sonček in trgovinici Skrbovin'ca v Ljubljani.

»Vsak človek je oseba s posebnimi potrebami.«

S Tatjano Štular se srečava v prijetnem poletnem dopoldnevu v kavarni ob Zbiljskem jezeru. Obdajajo naju narava, mir in sproščeno vzdušje. Za marsikoga povsem običajen dan, zanjo pa dan velike zmage. Po desetih letih boja z nasmehom pove: »Ozdravljena sem!«

Staša Pust

VSI SMO DRUGAČNI IN PRAV V TEM JE NAŠE NAJVEČJE BOGASTVO.

Za **Tatjano Štular** je dolga in zahtevna življenjska pot. Najprej rak dojke, nato še sindrom otrdelosti, redka avtoimunska nevrolška bolezen, ki jo je zaradi hudih bolečin in sprva napačnega zdravljenja za več mesecev prikovala na posteljo. A tudi ta preizkušnja je ni ustavila. Danes nanjo gleda kot na eno izmed številnih bitk, iz katerih je izšla močnejša. Čeprav bi lahko govorili predvsem o bolezni, pogovor hitro zavije drugam – k otrokom, šolam in projektu, ki že več kot tri desetletja spreminja pogled na drugačnost.

Tatjana Štular je skupaj z dolgoletno sodelavko Zveze Sonček **Marijo Božič** zasnovala projekt Korak k Sončku, ki že od leta 1993 spodbuja vključujoče izobraževanje v slovenskih vrtcih in šolah. Njegovo glavno sporočilo je preprosto, a še danes enako aktualno: vsi smo drugačni in prav v tem je naše največje bogastvo.

Kot mama sina Janeza s cerebralno paralizo je inkluzijo doživljala predvsem osebno.

»Vsakega otroka sem v razredu videla kot drugačnega. Zame je vsak človek oseba s posebnimi potrebami in to mi pomeni največje bogastvo. Če se bomo sprejemali takšne, kot smo, bomo šele dosegli pravo toleranco in lahko resnično sobivali,« pravi.

Otroška radovednost je rodila veliko idejo

Zamisel za projekt se ni rodila v pisarni, ampak v vsakdanjem življenju.

Kot pomočnica vzgojiteljice v vrtcu je otrokom pogosto odgovarjala na vprašanja o svojem sinu. »Zakaj je drugačen? Zakaj ima drugačen voziček?«

Prav otroška radovednost jo je spodbudila, da je začela iskati način, kako drugačnost približati najmlajšim. Odločilen trenutek je prišel v Elerjih. Z Marijo Božič sta med pripravo večerje razmišljali, kako bi otrokom približali sprejemanje drugačnosti.

»Hitro sva ugotovili, da otrokom najlažje spregovorijo pravljica. Dobra pravljica vedno nosi sporoči-

lo, njeni junaki pa so praviloma nekoliko drugačni od drugih,« pove.

Tatjana je zato poklicala prijateljico **Svetlano Makarovič**: »Predlagala sem ji, naj napiše pravljico o drugačnosti, v kateri bi bila glavna junakinja žival. Takoj je razumela, kaj želim. V petinštiridesetih minutah mi je poslala Veverička posebne sorte. Rekla mi je le: 'Ondesi ga med otroke. Oni bodo povedali, ali je zgodba dobra.' Otroci so ga naravnost oboževali.«

Tako se je začela zgodba Veverička, ki je danes nepogrešljiv del projekta Korak k Sončku in ga poznajo generacije slovenskih otrok.

Ko predsodki izginejo

V istem obdobju so se povezali tudi z Varstveno-delovnim centrom Radovljica in začeli projekt **Pismo neznanemu prijatelju**. Otroci iz osnovnih šol in uporabniki zavoda so si vse leto dopisovali, ob koncu leta pa so se prvič srečali.

Tatjana se tega dne še danes živo spominja: »Nikoli ne bom pozabila dečka, ki je veljal za problematičnega in ni sprejemal nikogar. Njegov prijatelj je imel motnjo, zaradi katere se mu je iz ust pocejala slina. Fant je preprosto vzel robček, ga obrisal in potem sta

skupaj tekla, se igrala in smejala. Takrat sem vedela, da smo dosegli nekaj, česar ne more naučiti noben učbenik.« Nekatera prijateljstva, ki so se rodila takrat, trajajo še danes.

Veveriček, ki spreminja šole

Projekt se je skozi leta razvijal. Veveriček je na številnih šolah postal del njihove identitete, celo del šolskega grba. Vsako leto organizirajo tudi dobrodelni Čopkov tek za otroke s posebnimi potrebami.

»Našim otrokom še danes rečem kar veverički,« pove z nasmehom.

Ker pa je bila zgodba o Veveričku na njihovi šoli že tolikokrat prebrana in uprizorjena, je začela razmišljati o novih zgodbah.

GLAVNO SPOROČILO ZGODBE JE, DA JE VSAK ČLOVEK DRUGAČEN IN IMA SVOJE POSEBNE POTREBE. PRAV TE RAZLIKE JE TREBA SPOŠTOVATI IN CENITI, SAJ NAS BOGATIJU.

»Danes so med otroki aktualne tudi druge teme – disleksija, otroci, ki prihajajo iz drugih držav in ne govorijo jezika, različne učne težave. Tudi te zgodbe si zaslužijo prostor v knjigah,« je glavni razlog za nastanek pravljice o mravljici Sanji pojasnila njena avtorica.

Glavno sporočilo zgodbe je, da je vsak človek drugačen in ima svoje posebne potrebe. Prav te razlike je treba spoštovati in ceniti, saj nas bogatijo.

Kot mama sina s posebnimi potrebami dobro razume, s kakšnimi vprašanji in dvomi se srečujejo starši ob otrokovem vstopu v vrtec ali šolo. Zanje ima preprosto, a pomemben nasvet:

»Če je otrok razvojno pripravljen, naj ga starši vpišejo v redni vrtec ali šolo in poskusijo. Sama si nikoli ne bi odpustila, če ne bi niti poskusila. Eno izgubljeno leto ni tragedija. Pomembno je, da otroku damo prilagodljivost. Ob tem pa naj starši prisluhnejo tudi učiteljem in skupaj spremljajo, kako se otrok vključuje.«

Tatjana Štular ostaja optimistka. Prepričana je, da je ena šola za vse možna. »Le nekdo dovolj pogumen bi se moral najti,« sklene.

Nasveti za učitelje pred ogledom predstave »Mravljica Sanja«

Tatjana Štular

Spoštovani kolegi!

Pravljica kar vleče k pogovoru o drugačnosti v razredu, o posebnih potrebah učencev, o raznih oblikah pomoči (sošolci, učiteljica, ŠSS ipd.). Izkoristite možnost, da jih v svet drugačnosti in strpnosti med nami popeljete na pravljichen način, brez prisile. Spoznali bodo, koliko truda in pomoči potrebujejo ljudje s posebnimi potrebami, da se naučijo in nato pogumno stopijo pred publiko. Kakšno veselje jih potem navda ob uspehu! Učence prosite, naj jim ne zamerijo, če se bo kaj zataknilo, in jim povejte, da za svojo igro res zaslužijo aplavz. Uživate s svojimi učenci na predstavi. Naučimo otroke, da si moramo med sabo pomagati in biti za pomoč tudi hvaležni. Če se da, naj vsak kdaj pomaga drugim, in svet bo veliko lepši.

1. **BRANJE PRAVLJICE**
2. **RAZGOVOR O PRAVLJICI**
učitelji boste hitro prepoznali smernice za pogovor
3. **PRIPRAVA NA PREDSTAVO**
pravljico bodo odigrali uporabniki Zveze Sonček, odrasli s posebnimi potrebami
4. Z učenci lahko pripravite kakšno **VPRAŠANJE** za igralce
5. **OGLED PREDSTAVE**
6. **RAZGOVOR PO PREDSTAVI**
o šoli za mravljice, o podobnostih z nami, o podobnih težavah, o posebnih potrebah mravljic in učencev ipd..
7. **IGRALCI** so za priprave na nastop namenili veliko prostega časa, vaj, truda ...
Ste morda opazili, da tudi njim včasih malo ponagaja trema? In kako so se razveselili, ko jim je uspelo?

Glasovi za vključujočo šolo

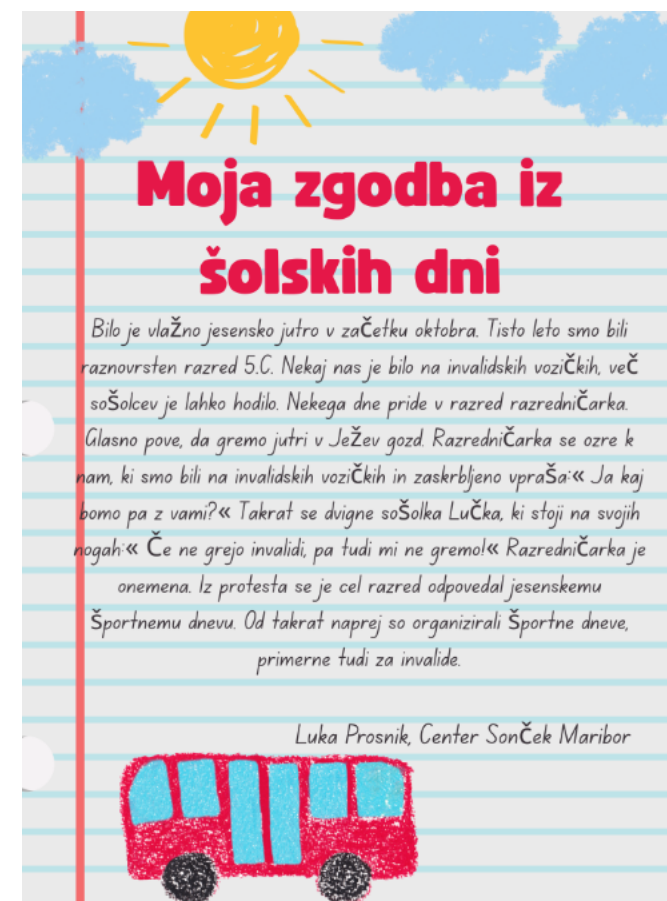
Ob pripravi septembrske številke revije Sončnik, namenjene inkluzivnemu izobraževanju, smo razpisali ustvarjalni natečaj Ena šola za vse.

K sodelovanju smo povabili otroke, mladostnike in odrasle, da v pesmih, zgodbah, z risbami, fotografijami in drugimi ustvarjalnimi prispevki predstavijo svojo vizijo šole, v kateri ima vsak svoje mesto. Prejeli smo številna iskrena in navdihujoča dela, ki dokazujejo, da so sprejemanje drugačnosti, medsebojno spoštovanje in vključevanje vrednote, ki jih mnogi že živijo.

Prvo mesto v kategoriji poezije je osvojila **Neža Šeško** s pesmijo *Ena šola za vse*, ki s toplino in optimizmom sporoča, da je vsak otrok pomemben, sprejet in mu lahko uspe.

V kategoriji proze je zmagal **Luka Prosnik** z zgodbo *Moja zgodba iz šolskih dni*, ki na ganljivem resničnem dogodku pokaže, kako solidarnost sošolcev lahko spremeni pogled na vključevanje in prispeva k trajnim spremembam.

Iskrena hvala vsem sodelujočim! Skupaj dokazujemo, da ima v šoli – in v družbi – vsak svoje mesto.

Dostopno s Sončkom

Ste vedeli, da si v Arboretumu Volčji Potok lahko ogledate multi-senzorično taktilno razstavo skulptur, namenjeno tudi slepim in slabovidnim obiskovalcem?

Razstava, ki je nastala v okviru evropskega projekta, dokazuje, da je umetnost lahko dostopna vsem – ne le z vidom, temveč tudi z dotikom in drugimi čuti. Če iščete idejo za prijeten izlet, je to gotovo ena izmed njih.

BREZPLAČNI PREVOZI NA KLIC za gibalno ovirane osebe

Ko gre za mobilnost, smo na poti skupaj.

NA VOLJO V:
**LJUBLJANI
MARIBORU
CELJU
NOVI GORICI**

PREVOZI POTEKAJO
vsak delovni dan
7.00–17.00

PREVOZI SO NAMENJENI ZA:

- obiske zdravnika
- urejanje upravnih zadev in drugih nujnih opravkov
- vsakodnevne vožnje

NAROČITE PREVOZ ENOSTAVNO:

051 266 377
klicni center

prevozinaklic@dujpp.si
e-pošta

www.dujpp.si/prevozi-na-klic
spletni obrazec

Večja **mobilnost.**
Večja **samostojnost.**
Več **možnosti.**

Skeniraj za
več informacij!

Storitev financira Družba za upravljanje javnega potniškega prometa (DUJPP).
Projekt se izvaja v okviru tretjega pilotnega projekta in bo potekal do decembra 2027.

OSMERKA

INKLUZIJA POVEZUJE

NAVODILA:

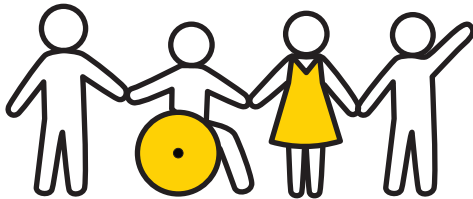
Poišči vse skrite besede v mreži.
Besede so lahko zapisane vodoravno ali navpično.

I	N	K	L	U	Z	I	J	A	F	V	E	X	G	V	N
R	C	V	P	R	I	J	A	T	E	L	J	S	T	V	O
X	S	O	D	E	L	O	V	A	N	J	E	K	W	V	N
E	P	I	A	C	B	R	L	W	S	C	U	U	N	C	E
D	O	S	T	O	P	N	O	S	T	S	O	P	V	E	N
N	Š	O	L	A	I	J	A	C	I	N	J	N	A	P	A
O	T	T	I	K	A	A	J	A	M	O	S	O	M	E	K
B	O	C	C	I	A	C	E	S	X	P	R	S	N	A	O
E	V	I	V	O	U	Z	E	M	V	O	E	T	I	I	S
P	A	C	I	L	A	A	J	L	K	D	R	J	E	M	T
V	N	O	O	R	J	Ž	A	I	S	P	N	O	L	S	M
I	J	N	E	T	Š	I	L	D	S	O	N	Č	E	K	A
Č	E	M	P	A	T	I	J	A	Z	R	N	H	O	V	O
S	Ž	I	Z	C	B	W	H	U	A	A	E	A	H	M	M

SKRITE BESEDE:

- ŠOLA
- PRIJATELJSTVO
- INKLUZIJA
- PODPORA
- SODELOVANJE
- BOCCIA
- SONČEK
- SPOŠTOVANJE
- ENAKOST
- DOSTOPNOST
- SKUPNOST
- EMPATIJA

RAZLIČNI. SKUPAJ.

IŠČEMO NOVE OBRAZE

ZVEZA DRUŠTEV
ZA CEREBRALNO PARALIZO SLOVENIJE

VARUH V STANOVANJSKI SKUPINI BUČKA (M/Ž)

Imate empatijo do sočloveka, vam je blizu podeželsko okolje in vam ni težko v pomoč ponuditi obeh rok?

- Polni delovni čas, fleksibilen urnik
- Zaposlitev za nedoločen čas z dvomesečnim poskusnim delom
- II.–V. stopnja izobrazbe

Bučka, Občina Škocjan

PODPORNI DELAVEC MDT (M/Ž)

Pomagajte ljudem narediti pomemben korak – iz institucije v samostojnejše življenje v skupnosti.

- Krajši ali polni delovni čas (po dogovoru)
- Najmanj V. stopnja izobrazbe
- Terensko in neposredno delo z uporabniki

Ljubljana

OSEBNI ASISTENT/OSEBNA ASISTENTKA

Postanite podpora nekomu, ki želi živeti življenje po svojih željah.

- Različni obsegi zaposlitve (20/40 ali 30/40 ali 40/40), poskusna doba: 6 mesecev
- Najmanj osnovnošolska izobrazba
- Delovne izkušnje niso pogoj

Ptuj • Litija • Grosuplje • Ljubljana

PIŠITE NAM IN SE PRIDRUŽITE SONČKOVI EKIPI!

E-naslov:
kadrovska@soncek.org

Vse aktualne razpise in podrobnejše pogoje najdete na
www.soncek.org

katalog
SONČKOVIH
IZDELKOV

2026/2027

soncek.org/trgovina

VEVERIČEK POSEBNE SORTE

**ZGODBA, KI ŽE VEČ KOT 30 LET UČI
SPREJEMANJA DRUGAČNOSTI.**

Priljubljena slikanica Svetlane Makarovič in Marjana Mančka je srce projekta Korak k Sončku, s katerim Zveza Sonček po slovenskih vrtcih in šolah spodbuja vključujoče izobraževanje.

**CENA:
9 €**

**PODARITE KNJIGO
S SPOROČILOM.**

ZVEZA DRUŠTEV
ZA CEREBRALNO PARALIZO
SLOVENIJE

Z nakupom pa podprete tudi programe Zveze Sonček.

